

ROZKAZ

MINISTRA NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI

Ročník 1953

V Praze dne 25. dubna 1953

Číslo 14

OBSAH: 48. Úprava důchodů z důchodového zabezpečení a zaopatření osob nepřátelských lidově demokratickému zřízení — spolupráce orgánů MNB při provádění.

168 - (111) 48 / 230/21-7

Úprava důchodů z důchodového zabezpečení a zaopatření osob nepřátelských lidově demokratickému zřízení — spolupráce orgánů MNB při provádění.

Ve Sbírce zákonů bylo publikováno vládní nařízení č. 22/1953 Sb., o úpravě důchodů z důchodového zabezpečení a zaopatření osob nepřátelských lidově demokratickému zřízení. Toto vládní nařízení je otištěno v příloze č. 1 tohoto rozkazu.

K provedení cit. vl. nařízení byly vydány předse-
dou státní komise důchodového zabezpečení a ministrem vnitra směrnice, uveřejněné vyhláškou č. 119/1953 Ú. l. a dále oběžníkem ministerstva vnitra ze dne 20. dubna 1953 zn. I/1-430-20/4-1953 pokyny

pro národní výbory (komise). Výtah z tohoto oběžníku je otištěn v příloze č. 2 tohoto rozkazu.

Poněvadž úspěšné a včasné provedení úpravy důchodů ve smyslu vl. nař. č. 22/1953 Sb. závisí v jednotlivých konkrétních případech též od zdárné součinnosti orgánů MNB s orgány NV, ukládám příslušným náčelníkům a velitelům, aby se ihned obeznámili s výše cit. předpisy a provedli neprodleně instrukci v úvahu přicházejících příslušníků MNB, na které by jim byl vyložen zejména politický dosah a význam celé akce, jak vyplývá z oběžníku MV zn. I/1-430-20/4-1953. Dožádání zvláštních komisí nebo funkcionářů národních výborů o poskytnutí informací nebo o přešetření zvláště závažných případů bude přednostně a s největším urychlením vyřizována tak, aby ONV a KNV mohly celou akci ukončit ve stanovené lhůtě, t. j. do 15. května 1953.

Č. j. S-7985/40-taj.-53.

Zuseno dle A.M.V. č. 144/54. čl. 154.
Ministr národní bezpečnosti
arm. gen. KAROL BACÍLEK v. r.

Příloha č. 1 k čl. 48.

Vládní nařízení č. 22

ze dne 17. dubna 1953

o úpravě důchodů z důchodového zabezpečení a zaopatření osob nepřátelských lidově demokratickému zřízení

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 6 odst. 3 a § 9 odst. 5 zákona č. 102/1951 Sb., o přebudování národního pojištění, a podle § 42 odst. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvním pětiletém hospodářském plánu rozvoje Československé republiky (zákon o pětiletém plánu):

§ 1.

Osobám, které byly odsouzeny ke ztrátě čestných práv občanských proto, že trestným činem projevíly nepřátelství k lidově demokratickému řádu, zastavuje se výplata důchodů z důchodového zabezpečení, a to na dobu, po kterou ztráta těchto práv trvá (§ 44 odst. 3 tr. zák.); nezaopatřeným rodinným příslušníkům však náleží po tuto dobu podpora až do výše poloviny důchodu odsouzené osoby, po případě výchovné v nezkrácené výši.

§ 2.

(1) Na podkladě usnesení rady okresního národního výboru budou důchody starobní (invalidní), ja-

kož i důchody vdov (družek) přiměřeně sníženy podle okolností případu, a to po případě až na částku 700.- Kčs měsíčně (sociální důchod)

- a) význačným představitelům dřívějšího politického a hospodářského zřízení a vdovám po nich,
- b) těm, kdo horlivě sloužili dřívějšímu kapitalistickému řádu a vdovám po nich, jestliže tyto osoby projevují nepřátelský postoj k lidově demokratickému řádu.

(²) Vě zvláště odůvodněných případech může být důchod zcela odňat, pokud je o výživu důchodce a jeho rodinných příslušníků jinak postaráno a usnesli se na odnětí důchodu rada krajského národního výboru.

(³) Místní příslušnost národních výborů se řídí bydlištěm důchodce.

§ 3.

(¹) Snížení (zastavení, odnětí) výplaty důchodu podle §§ 1 a 2 provede státní úřad důchodového zabezpečení výměrem.

(²) O opravných prostředcích proti výměrům vydaným státním úřadem důchodového zabezpečení podle § 2 rozhoduje komise, kterou na návrh Ústřední rady odborů podaný v dohodě s předsedou státní komise důchodového zabezpečení jmenuje vláda. Rozhodnutí této komise jest konečné. Podání opravného prostředku nemá odkladného účinku.

§ 4.

Směrnice k provedení tohoto nařízení vydá předseda státní komise důchodového zabezpečení s ministrem vnitra a v dohodě s ministrem spravedlnosti.

§ 5.

(¹) Ustanovení § 2 se užije obdobně též na důchodové zaopatření příslušníků ozbrojených sil.

(²) Směrnice k provedení odstavce 1 vydají ministři národní obrany a národní bezpečnosti a zároveň v dohodě s ministrem vnitra určí, které orgány provedou řízení podle § 2.

§ 6.

Opatření provedená v mezích tohoto nařízení před jeho účinností se považují za opatření učiněná podle tohoto nařízení.

§ 7.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou je předseda státní komise důchodového zabezpečení a ministři vnitra, spravedlnosti, národní obrany a národní bezpečnosti.

Příloha č. 2 k čl. 48

Pokyny pro národní výbory (komise) o provádění úpravy důchodů osob nepřátelských lidově demokratickému zřízení.

(Výtah z oběžníku ministerstva vnitra ze dne 20. 4. 1953 zn. I/1-430-20/4-1953).

Důchodové zabezpečení všech pracujících je jednou z velkých vymožeností našeho lidově demokratického zřízení. O tuto vymoženost bojovala po léta dělnická třída. Dnes ji můžeme poskytovat jen zásluhou poctivé práce našich pracujících. Z důchodového zabezpečení vyplácejí se však dosud důchody i dřívějším představitelům kapitalistického řádu a dále i těm, kteří jako věrní přísluhovači jim pomáhali potlačovat boj dělnické třídy za svržení kapitalistického řádu. Tyto živly projevují se dnes jako skrytí i zjevní nepřátelé a snaží se rozvracet náš lidově demokratický řád. Mnozí z nich byli již pro svoji rozvratnickou činnost spravedlivě potrestáni. V důsledku svého dřívějšího mocenského postavení tyto živly pobírají ještě nad to nespravedlivě vysoké důchody oproti těm, kteří byli buržoasií bezohledně vykořisťováni. Proto strana a vláda činí opatření k odstranění těchto kapitalistických pozůstatků v našem důchodovém zabezpečení, které jsou našimi pracujícími právem kritizovány.

S příjzvnictvím i zjevných nepřátel na našem důchodovém zabezpečení skoncuje tím, že jim důchody odebereme a nebo podstatně snížíme. Důsledným provedením tohoto opatření dále upevníme svazek dělníků, drobných a středních rolníků a pracující inteligence, a tím posílíme náš lidově demokratický stát.

Zřízení zvláštních komisí.

K přezkoumání důchodů podle § 2 nařízení budou vytvořeny u okresních, ústředních, jednotných a obvodních národních výborů do 24. dubna 1953 zvláštní pětičlenné komise, složené ze dvou zástupců ONV, dvou zástupců okresního akčního výboru Národní fronty a jednoho zástupce Revolučního odborového hnutí.

Rady KNV si zřídí obdobně jako rady ONV zvláštní komise, které připravují pro usnesení rady KNV návrhy okresních národních výborů. Členové těchto krajských komisí budou zajišťovat akci v okresech, kontrolovat její průběh, informovat KNV, pomáhat ONV a zúčastňovat se podle potřeby schůzí rad ONV, v nichž se bude rozhodovat o důchodech.

Pokyny pro práci komisí.

Podle zvláštních pokynů Státního úřadu důchodového zabezpečení předá okresní národní pojišťovna předsedovi komise nejpozději do 23. dubna 1953 pře-

hledné seznamy osob, jejichž důchody přesahují částku 5.000 měsíčně.

Předseda svolá komisi tak, aby mohla zahájit neprodleně činnost, jakmile bude mít po ruce seznamy důchodců, jejichž důchod převyšuje částku 5.000 Kčs měsíčně a které především budou přezkoumávány. ONV může si zcela výjimečně podle okolností vyžádat od okresní národní pojišťovny k přezkoumání některé jmenovitě určené důchody i pod tuto hranici, jestliže se na jejich příjemce vztahují ustanovení § 2 nařízení.

Protože seznamy nebudou obsahovat všechny údaje, které jsou důležité pro práci komise (povolání důchodce, jeho postavení a činnost v dřívějším kapitalistickém zřízení, postoj k lidově demokratickému řádu a dělnické třídě), bude nutno, aby chybějící skutečnosti byly zjištěny jiným vhodným způsobem. Setření nutná ke zjištění podkladů pro práci komise musí být konána důvěrně, rychle a v rozsahu co možná nejmenším. Zpravidla bude postup takový, že nejprve členové komise sami proberou seznamy a již při tom podle vlastních znalostí a zkušeností zjistí případy, u nichž přichází v úvahu snížení nebo odnětí důchodů. Tyto případy povede komise v patrnosti a bude dále prošetřovat. V ostatních případech bude možno volit takový způsob, že jednotliví členové komise důvěrně zjistí — nejlépe přímo na místě — potřebné informace o důchodcích, kteří podle úsudku komise přicházejí v úvahu pro prošetření. Informace budou získávat od osob, které dávají záruku, že jejich sdělení budou objektivní (od funkcionářů národních výborů, ROH, AV NF a jejich složek, od orgánů národní bezpečnosti a pod.).

Případy, které ani tímto způsobem nebudou dostatečně objasněny, bude nutno prozkoumat za setření shora uvedených zásad jiným vhodným způsobem podle místních poměrů a podle uvážení komise. Zvláštní postup bude nutno volit zejména ve velkých městech, kde jsou jiné poměry a kde bude nutno prošetřovat obzvláště veliký počet případů. Tam bude možno využít především pomoci důvěrníků lidové správy a spolupráce s orgány národní bezpečnosti. Upozorňujeme však, že orgány národní bezpečnosti budou vyšetřovat jen některé zvláště závažné případy a že je nelze vzhledem k jejich jiným důležitým úkolům zatěžovat nadměrným počtem dožádání o provedení setření.

Na podkladě takto připraveného materiálu posoudí komise každý případ jednotlivě a shledá-li, že jde o osobu, na níž se vztahuje § 2 nařízení, navrhne přiměřené snížení důchodu nebo ve zvlášť odůvodněných případech a pokud jde o výživu důchodce (rodinných příslušníků) jinak postaráno, navrhne odnětí důchodu. Komise nesmí postupovat šablonovitě, nýbrž musí velmi pozorně, svědomitě a odpovědně zvážit všechny okolnosti a učinit z nich politicky správné závěry.

Všechna usnesení ONV a KNV musí být přijata v radách tak, aby všechny případy byly zaslány Státnímu úřadu důchodového zabezpečení nejpozději do 15. května 1953. Aby tento termín mohl být dodržen, budou podle potřeby svolány k projednání těchto případů mimořádné schůze rad ONV a KNV.